

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Методичний колоквіум
«Психосоціальна підтримка учасників
освітнього процесу в умовах війни»

03 вересня 2024 року

Сучасні форми дистанційної роботи з
психосоціальної підтримки учасників
освітнього процесу в умовах війни

3 заняття

Про пріоритетні напрями роботи
психологічної служби у 2024/2025 н.р.
Актуальні питання виявлення та
подолання психологічних втрат у
здобувачів освіти в умовах
дистанційного навчання

Замазій Ю.О.,

**т.в.о. завідувача Центру практичної психології,
соціальної роботи та здорового способу життя**

Кількісний аналіз працівників психологічної служби Харківської області

- За даними річних аналітичних звітів у 2023/2024 навчальному році у закладах освіти області здійснювали психологічний супровід – **613** практичних психологів (у 2023 - **632**), соціально-педагогічний патронаж - **327** соціальних педагогів (у 2023 - **305**).
- Загальна кількість фахівців психологічної служби по області становить **982** особи (у 2023 - **972** особи), відсоток забезпеченості закладів освіти фахівцями психологічної служби становить **46%**.
- Керівництво, координацію психологічними службами у громадах здійснюють **42** фахівці (методисти, консультанти тощо) з психологічною освітою (у 2023 - **35**).
- У **57** громадах та районах м. Харкова є відповідальна особа, яка опікується питаннями психологічного супроводу та соціально-педагогічного патронажу.
- У м. Харків створено міський методичний підрозділ при ІРЦ №1, який опікується питаннями діяльності психологічної служби у місті Харків та забезпечує загальну координацію діяльності фахівців у районах.

Нові нормативні документи

- Лист Міністерства освіти і науки України від 22.07.2024 №1/13007-24 **«Про методичні рекомендації щодо соціалізації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громадах»**
- Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 08.08.2024 № 21/08-1233 **«Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби в системі освіти України у 2024/2025 навчальному році»**
- В цих листах представлено **ГАРЯЧІ ЛІНІЇ ДОПОМОГИ**, якими можуть скористатися усі українці різних вікових категорій, у складних життєвих обставинах.

Блог центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу ЖИТТЯ

<https://psihologi1.blogspot.com/>

Сторінки

Головна сторінка

Про нас

Нормативні документи

Сторінка завідувача

Спецкурси Центру

Психологічна служба

Превентивне виховання

Основи здоров'я

Корисні посилання

Міністерство освіти і науки
України Психологічна
служба

Міністерство Освіти і науки
України Інклюзивне
навчання

Харківська академія
неперервної освіти

Інститут модернізації змісту
освіти

КЗ "Харківський
інклюзивний ресурсний
центр"

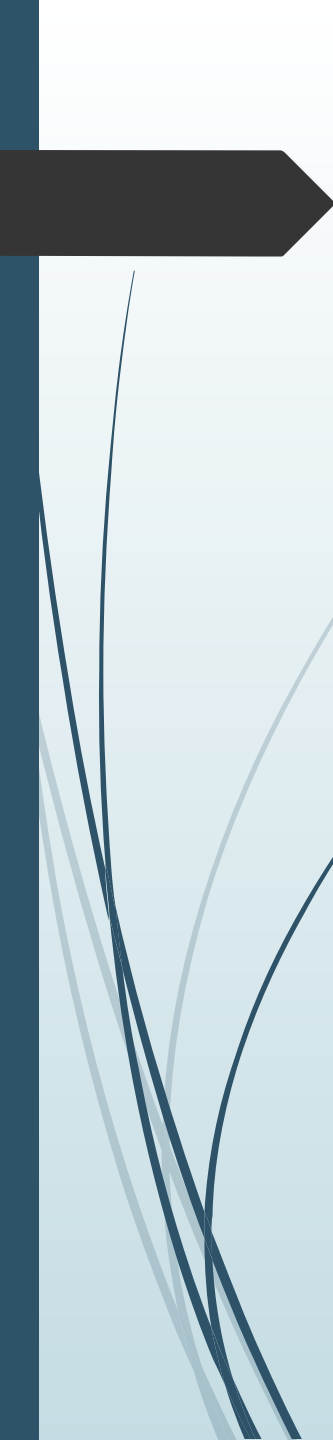
Всеукраїнський фонд
"Крок за кроком"

ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

пошу

ГОЛОВНА СТОРІНКА · ПРО НАС · НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ · СТОРІНКА ЗАВІДУВАЧА · БІЛЬШЕ...

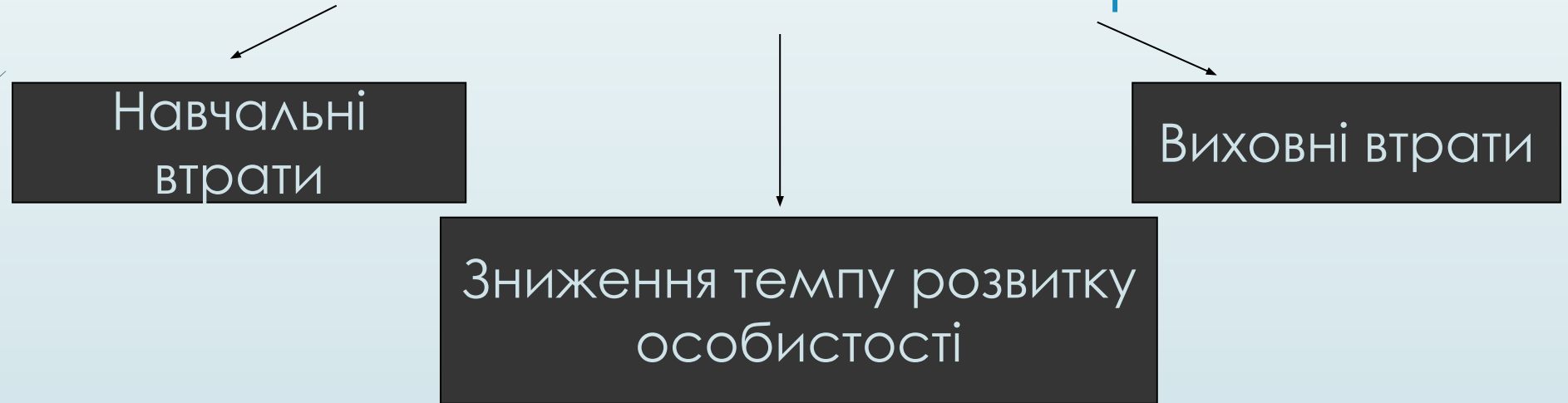
Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від
08.08.2024 № 21/08-1233 **«Про методичні
рекомендації «Пріоритетні напрями роботи
психологічної служби в системі освіти України у
2024/2025 навчальному році»**

- **Головним пріоритетом діяльності психологічної служби в закладах освіти є розв'язання освітніх та виховних завдань, що сприятиме збереженню психологічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу.**

Освітні втрати

- Освітні втрати носять комплексний зміст: крім навчальних втрат, найбільш яскраво вираженими є виховні, фізичні, психологічні та соціокультурні.

Компоненти освітніх втрат

- Наслідками освітніх втрат можуть бути незворотні негативні процеси як на рівні окремої особистості, так і соціуму в цілому.

Рекомендації :

- **План роботи фахівця психологічної служби має обов'язково містити питання**
  - подолання наслідків травматичних інцидентів,
  - налагодження контакту, довіри та комунікації між усіма учасниками реалізації програм із надолуження освітніх втрат,
  - рекомендації фахівців психологічної служби педагогам тощо.

Рекомендації :

- **Фахівці психологічної служби мають акцентувати увагу на Я-концепції та самооцінці,** тобто стратегії роботи з учнями, яка сприяє розвитку позитивної самооцінки та надолуженню освітніх втрат, створення комфортних умов для повернення учнів до повноцінного освітнього процесу, усунення подальших негативних впливів.

Рекомендації :

З метою стабілізації психоемоційного стану здобувачів освіти та їхнього налаштування на освітню діяльність фахівці психологічної служби мають впроваджувати «годину психолога/соціального педагога» та факультативні курси, переглянути можна за покликанням: <http://surl.li/zagcqm> .

- Час на проведення зазначеної години потрібно врахувати у плані роботи закладу освіти в частині позакласної роботи не менше, ніж 1 раз на місяць для кожної групи/класу.

Рекомендації :

Спецкурс підвищення кваліфікації педагогічних працівників для слухачів (освітян) очно-дистанційної форми навчання **«Освітні втрати та освітні розриви: вимірювання та механізми подолання»**

- Навчання безкоштовне, в онлайн форматі, з подальшим наданням сертифікату на 0,5 кредиту ЄКТС (15 год.). Зареєструватися на проходження курсу можна за покликанням: <http://surl.li/bhvfbе>

Рекомендації :

□ Сайти закладу повинні бути активними !!!

□ Сторінка психолога

□ Сторінка соціального педагога

} Поповнюватися
інформацією!!

У наступному навчальному році залишається гострою **проблема сексуальної освіти.**

Рекомендації :

- Фахівці психологічної служби в плані роботи мають передбачити роботу щодо статевого виховання учасників освітнього процесу.
- Лекції з контрацепції, менструальної гігієни та фізіології дітей-підлітків є актуальними для українського суспільства.
- ІМЗО пропонує навчально-методичні матеріали для роботи працівника психологічної служби.

Просвіта всіх учасників освітнього процесу є базовим та першим кроком у збереженні психічного здоров'я.

Рекомендації :

- Психоедукація (пояснення і донесення до учасників освітнього процесу необхідної інформації про психічне здоров'я, психологічні проблеми та їх наслідки для особистості) може здійснюватися у закладі освіти за допомогою різних засобів: годин психолога, інформаційних буклетів, відеофільмів, групових лекцій, тренінгів, презентацій, флеш-мобів, інтернет-ресурсів тощо.
- Першочерговим завданням для фахівців психологічної служби є проведення у закладах освіти воркшопів, майстер-класів, практичних семінарів, зокрема для батьків та вчителів.

Пріоритетний напрям роботи – формування належного рівня медіакультури особистості.

Рекомендації :

- Представлено основні аспекти цифрових прав, нормативна база регулювання цифрових прав громадян.
- Важливо самому пройти додаткове навчання щодо медіаосвіти, медіакультури, медіагігієни, кібербезпеки тощо. Це допоможе в проведенні заходів з усіма учасниками освітнього процесу.

Проблема: соціальна ізоляція дітей і як наслідок – потрапляння дітей до деструктивних угруповань.

Рекомендації :

- Проводити години спілкування з дітьми для попередження їх втягнення до неформальних угруповань, небезпечних для життя квестів, ігор,
- надавати учасникам освітнього процесу алгоритм дій в ризикованих ситуаціях,
- інформувати їх про номери «гарячих ліній».
- *ІМЗО пропонує навчально-методичні матеріали для роботи працівника психологічної служби.*

**Проблема: залежності у дітей та підлітків
(зловживання психоактивними речовинами,
інтернет-залежність, ігрова залежність,
інші види адиктивної поведінки).**

Рекомендації :

- Проводити години спілкування з дітьми та інші заходи з метою профілактики залежностей.
- ІМЗО пропонує працівникам психологічної служби корисні ресурси щодо профілактики залежностей у дітей та підлітків (робота з батьками та дітьми).

Проблема: торгівля людьми, дітьми.

Рекомендації :

- Впроваджувати в освітній процес заходи
- - з підвищення загального рівня правової свідомості всіх учасників освітнього процесу,
- - формування навичок безпечної поведінки здобувачів освіти під час подорожі, у новому місці перебування та вдома,
- - виховання поваги до прав та основних свобод людини, толерантного ставлення до постраждалих від торгівлі людьми.
- *ІМЗО пропонує навчально-методичні матеріали для роботи працівника психологічної служби.*

Проблема: суїцидальні прояви і нахили у дітей.

Рекомендації :

- За умови виявлення зазначених ознак у здобувачів освіти фахівці психологічної служби мають звернутися:
- Гаряча лінія з профілактики суїцидів – <https://lifelineukraine.com/>;
- Перша національна лінія довіри для попередження суїциду: 73 33.

Актуальне питання – побудова безпечного, мирного освітнього середовища, яке передбачає впровадження у систему освіти технології вирішення конфліктів шляхом співробітництва.

Рекомендації :

- **Формувати у здобувачів освіти**
- здатності протистояти булінгу (цькуванню),
- навички ненасильницької поведінки,
- побудови конструктивного діалогу,
- розуміння поняття «мир»,
- усвідомлення власної значущості у миробудуванні,
- усвідомлення конфлікту як невід'ємної частини життя,
- створення особистої мирної стратегії поведінки в конфлікті.
- **Проводити активну роботу з батьками та громадськістю.**
- *ІМЗО пропонує навчально-методичні матеріали та нормативно-правову базу для роботи працівника психологічної служби щодо протидії та запобігання насильству.*

Консультування

Збільшення запитів з таких напрямів, як:

- Спілкування/порозуміння з захисником/захисницею
- Втрата
- Горе
- Реакція дитини на смерть близької людини
- Скорбота

Рекомендації :

- Запроваджувати **онлайн-консультування** в практику роботи практичного психолога та соціального педагога.
- *ІМЗО пропонує навчально-методичні матеріали для роботи працівника психологічної служби*

Діагностування

- Оновлено Перелік психодіагностичних методик та методик для соціально-психологічних обстежень, який розміщено у посібнику «Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби» практич. посіб. / авт.-упор.: І. І. Ткачук, Н. В. Пророк, Н. В. Лунченко, В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко; за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2024. 100 с. URL: <http://surl.li/gljvma>
- Наказом МОЗ від 13.12.2023 року № 2118, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 р. за №126/41471, «Про організацію надання психосоціальної допомоги населенню» **визначено валідні методи психологічної діагностики, які можуть використовувати фахівці психологічної служби для проведення психологічної діагностики та оцінки якості психологічної допомоги.**
- Під час дистанційного навчання здобувачів освіти рекомендуємо працівникам психологічної служби зменшити час на проведення діагностичної роботи, в разі необхідності використовувати опитувальники (наприклад, в Google-формі) і приділити більше уваги іншим напрямкам діяльності!

Корекційна робота

Рекомендації :

- Для застосування у роботі фахівців психологічної служби рекомендовано корекційні програми розміщені на вебсайті ДНУ «ІМЗО» <http://surl.li/xkyups>
- З переліком корекційно-розвиткових програм, типових освітніх програм, методичних рекомендацій, навчально-методичних посібників для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами можна ознайомитися на вебсайті ДНУ «ІМЗО» (<http://surl.li/zulcha>)

Організаційно-методична робота

Мета: організація власної діяльності, аналіз та узагальнення результатів, підвищення власного професіоналізму через самоосвіту.

- У 2024/2025 навчальному році проводитиметься збір аналітично-статистичних матеріалів фахівців психологічної служби **виключно у онлайн форматі** через єдину електронну систему звітності (ЄЕСЗ), як це робилося і в минулому навчальному році.
- У 2024/2025 н. р. **Всеукраїнський конкурс «Нові технології у новій школі»** проводитиметься у номінації **«Розвивальні програми**, спрямовані на розкриття інтелектуально-особистісного потенціалу учасників освітнього процесу, формування та розвиток їх соціально-психологічних компетентностей, формування готовності до самореалізації».

Психологічна підтримка та ДОПОМОГА

«Гаряча лінія» психологічної підтримки українців в умовах війни за тел. 0 800 4000 23

Безкоштовно та цілодобово по всій території України з усіх мобільних операторів для дзвінків з-за кордону
+38 050 493 03 07.

Психологічна оборона України: фахова безкоштовна підтримка, корисні статті в період війни

<https://ukr-ednist.com.ua>

БФ «Голоси дітей»: психологічна та психосоціальна підтримка дітям, які постраждали від війни. Безкоштовна психологічна допомога за тел. 0800210106

- **Безкоштовна психологічна допомога у час війни на платформі «Розкажи мені»** <https://tellme.com.ua>

□ МИРУ та ДОБРОБУТУ
усім нам !!!!!

